

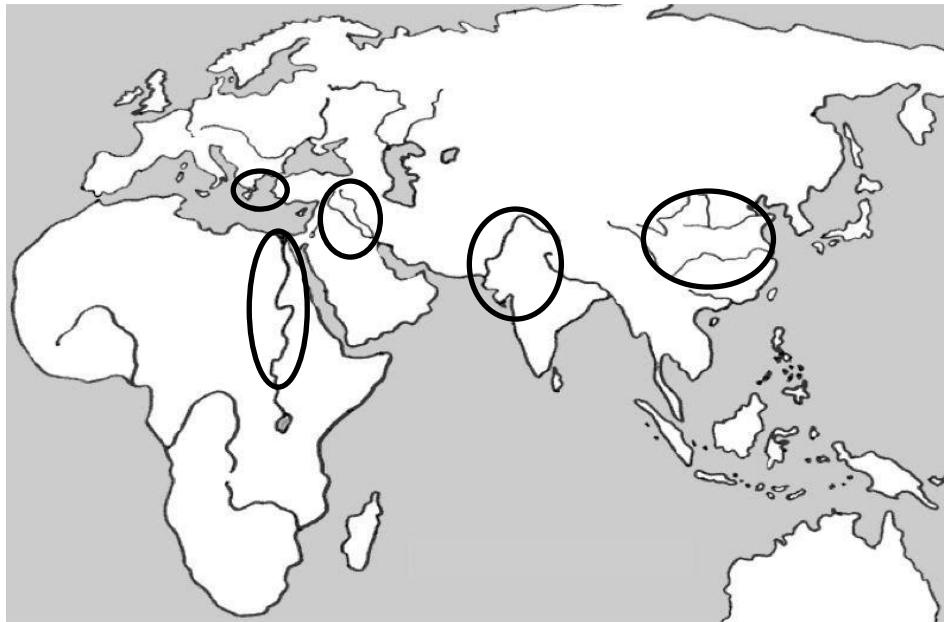

Obrazac Metodičkih preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda predmetnih kurikuluma i međupredmetnih tema za osnovnu i srednju školu	
OSNOVNI PODATCI	
Ime i prezime	Mario Racić
Zvanje	Profesor povijesti i hrvatskog jezika i književnosti
Naziv škole u kojoj ste trenutačno zaposleni	OŠ Josipa Antuna Čolniča Đakovo
Adresa elektroničke pošte	mario.racic@skole.hr
Naslov Metodičkih preporuka	Tema: Razvoj Rima, njegova teritorijalna ekspanzija i proces propadanja. Nastavna jedinica: Postanak Rima – obrada
Predmet (ili međupredmetna tema)	Povijest
Za međupredmetnu temu navesti u okviru kojeg nastavnoga predmeta, sata razrednika ili izvannastavne aktivnosti se izvodi.	
Razred	5.
OBVEZNI ELEMENTI	
Odgojno-obrazovni ishod (oznaka i tekst iz kurikuluma predmeta ili međupredmetnih tema objavljenih u NN)	<p>POV OŠ D.5.1. Učenik obrazlaže proces stvaranja i širenja države, državno uređenje i upravljanje državom u starome vijeku. Domena: Politika Ishod teme: Učenik obrazlaže proces stvaranja rimske države. Ishod aktivnosti: - učenik primjenjuje svoja znanja o smještaju prvih velikih civilizacija na slijepom zemljovidu - učenik objašnjava reljef, klimu i zanimanja stanovnika Apeninskog poluotoka uz pomoć zemljovida Europe - učenik primjenjuje svoja saznanja o smještaju Apeninskog poluotoka na slijepom zemljovidu - učenik objašnjava postanak grada Rima prema legendi i prema znanosti uz pomoć povijesnih izvora - učenik primjenjuje stečena znanja o nastanku Rima rješavanjem križaljke - učenik navodi plemena koja su živjela na Apeninskom poluotoku upisivanjem u slijepi zemljovid</p>

Tijek nastavnog sata	a) uvodni dio 10 minuta b) središnji dio 25 minuta c) završni dio 10 minuta
Opis svih aktivnosti (što rade učenici, a što učitelj/nastavnik)	<p>Uvod</p> <p>U uvodnom dijelu sata učenici će navesti civilizacije prvih pisama te na slijepom zemljovidu koji se nalazi u radnom listiću označiti gdje su smještene. Zemljovid se nalazi u sadržajima. Za aktivnost imaju 5 minuta. Učenici će zaokružiti Egipat, Mezopotamiju, Indiju, Kinu i Grčku. Nakon toga, učenici zamjene lističe i provjeravaju točnost. Učitelj na projekcijskom platnu pokazuje točno rješenje. Za točan odgovor učenici stavlju kvačice.</p> <p>Ishod ove aktivnosti je da učenik primjenjuje svoja znanja o smještaju prvih velikih civilizacija na slijepom zemljovidu.</p> <p>Učitelj najavljuje da od ovog sata kreće upoznavanje još jedne velike civilizacije staroga svijeta, a to je Rim. Učenici zapisuju naslov <i>Postanak Rima</i>.</p> <p>Središnji dio</p> <p>Učitelj na zemljovidu Europe pokazuje smještaj Italije i Rima. Učenici promatranjem zemljovida, a na temelju ranije usvojenih znanja i vještina, trebaju objasniti kakav je reljef Apeninskog poluotoka, klima, te zanimanja kojima su se bavili stanovnici Apeninskog poluotoka.</p> <p>Ishod ove aktivnosti je da učenik objašnjava reljef, klimu i zanimanja stanovnika Apeninskog poluotoka uz pomoć zemljovida Europe.</p> <p>Nakon toga učenici trebaju na slijepom zemljovidu zaokružiti i Apeninski poluotok.</p> <p>Ishod ove aktivnosti je da učenik primjenjuje svoja saznanja o smještaju Apeninskog poluotoka na slijepom zemljovidu.</p> <p>Učenici će dobiti nastavni listić s dva teksta o postanku Rima. Jedan tekst je legenda o Romulu i Remu, a u drugom tekstu piše što govori znanost o postanku Rima. Tekstovi se nalaze u sadržaju.</p> <p>Učenici trebaju pročitati i analizirati tekstove. Kritički se odnositi prema tekstovima te potom odgovoriti na pitanja.</p> <p><i>Koje su sličnosti između legende o nastanku Rima i povijesne znanosti?</i></p> <p><i>Kome više vjerujete, legendi ili znanosti? Zašto?</i></p> <p><i>Koji su sve narodi utjecali na razvoj Rima?</i></p> <p><i>Što mislite, koje su prednosti, a koja su ograničenja ovih povijesnih izvora?</i></p> <p>Ishod ove aktivnosti je da učenik objašnjava postanak grada Rima prema legendi i prema znanosti uz pomoć povijesnih izvora.</p> <p>Završni dio</p> <p>Učenici će dobiti križaljku na kojoj se nalaze najvažniji pojmovi o postanku Rima. Učenici rješavaju križaljku i traže okomiti pojam. Nakon što završe, zamjene križaljku s učenikom do sebe te provjere rješenja. Ukoliko je potrebno dodatno pojašnjenje učenici mogu jedan drugima nadopuniti odgovor, a po potrebi i učitelj.</p>

	Ishod ove aktivnosti je da učenik primjenjuje stečena znanja o nastanku Rima.
Sadržaji koji se koriste u aktivnostima	<p>Uvod Slijepi zemljovid</p> <p>Središnji dio Legenda o postanku Rima Prema rimskoj legendi, grad je osnovao Romul. Njega i njegova brata Rema ostavili su kao bebe da umru na obali Tibera. Tu ih je pronašla vučica i hranila ih sve dok ih nije spasio neki pastir. Kada su blizanci odrasli, odlučili su sagraditi grad na obalama Tibera, ali su se strašno posvađali. Romul je ubio brata i dao gradu svoje ime. Predaja kaže da se to dogodilo 753. g. prije n. e. (Izvor: Ilustrirana enciklopedija svjetske povijesti za mlade; Marjan tisak, Split, 2008., str. 86)</p> <p>Znanost o postanku Rima Njihovi izvještaji o osnutku Rima (sastavljeni osam stoljeća kasnije, kada je grad već bio središte velikog carstva) puke su bajke koje nemaju ništa zajedničko s poviješću. I Rim, kao i mnogi drugi gradovi, nije isprva bio ništa drugo nego zgodno mjesto za izmjenu robe i trgovinu konjima. To se mjesto nalazi upravo u srcu srednjitočarskih ravnica, a Tiber je vezao ovo mjesto s morem. A sedam brežuljaka koji se dižu na obalama rijeke Tiber pružali su stanovnicima siguran zaklon od neprijatelja koji su živjeli u brdima ili onkraj mora. Plemena koja su nastavala okolicu Rima, a zvala su se Latini, bila su spremna da nauče sve što se može praktično upotrijebiti. U podnožju brežuljaka naselja su se ujedinila u grad Rim. Etruščani su donijeli sjeme stare kulture s Istoka na Zapad i naučili Rimljane osnovama arhitekture, cestogradnje, ratovanja, likovne umjetnosti i kuharskog umijeća, liječništva i astronomije. Rimljani su shvatili kolika je korist od pisanih alfabetova i preuzeli ga rado od Grka. Shvatili su i to kako je važno za promet i trgovinu da novac, mjere i utezi budu točno određeni. A konačno su preuzeli od Grka i čitavu</p>

njihovu kulturu od početka do kraja. I same bogove koji su vladali u Heladi Rimljani su rado primili.

(Izvor: Hendrik Willem van Loon; Povijest čovječanstva, Mozaik knjiga, Zagreb, 2003., str.93)

Zemljovid Europe

Završni dio

Križaljka za ponavljanje

Naučili Rimljane arhitekturu, cestogradnju, astronomiju ...

Rimljani su od Grka preuzezeli i grčke ...

Klima na Apeninskom poluotoku je ...

Životinja koja je pronašla i hranila blizance ...

Pismo koje su Rimljani preuzezeli od Grka je ...

Pleme po kojem je nastao latinski jezik su ...

Rimljani su kulturu preuzezeli od ...

Rijeka pokraj koje je nastao Rim je ...

Stanovnici Rima zovu se ...

E	T	R	U	Š	Č	A	N	I
	B	O	G	O	V	E		
S	R	E	D	O	Z	E	M	N
						V	U	Č
						I	C	A
					A	L	F	A
						B	E	T
L	A	T	I	N	I			
			G	R	K	A		
T	I	B	E	R				
R	I	M	LJ	A	N	I		

Primjeri vrednovanja za učenje, vrednovanja kao učenje ili naučenog uz upute

Vrednovanje za učenje:

Razinu usvojenosti ishoda učitelj će provjeriti tako da će učenicima podijeliti listić (izlazna kartica). Učenici će dobiti križaljku na kojoj se nalaze najvažniji pojmovi o postanku Rima. Učenici rješavaju križaljku i traže okomiti pojam. Nakon što završe, zamjene križaljku s učenikom do sebe te provjere rješenja. Ukoliko je potrebno dodatno pojašnjenje učenici mogu jedan drugima nadopuniti odgovor, a po potrebi i učitelj.

Na izlaznoj kartici nalaze se sljedeći zadatak:

Naučili Rimljane arhitekturu, cestogradnju, astronomiju ...

Rimljani su od Grka preuzezeli i grčke ...

Klima na Apeninskom poluotoku je ...

	<p>Životinja koja je pronašla i hranila blizance ... Pismo koje su Rimljani preuzeли od Grka je ... Pleme po kojemu je nastao latinski jezik su ... Rimljani su kulturu preuzeли od ... Rijeka pokraj koje je nastao Rim je ... Stanovnici Rima zovu se ...</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>E</td><td>T</td><td>R</td><td>U</td><td>Š</td><td>Č</td><td>A</td><td>N</td><td>I</td></tr> <tr> <td>B</td><td>O</td><td>G</td><td>O</td><td>V</td><td>E</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>S</td><td>R</td><td>E</td><td>D</td><td>O</td><td>Z</td><td>E</td><td>M</td><td>N</td><td>A</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>V</td><td>U</td><td>Č</td><td>I</td><td>C</td><td>A</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>A</td><td>L</td><td>F</td><td>A</td><td>B</td><td>E</td><td>T</td><td></td></tr> <tr> <td>L</td><td>A</td><td>T</td><td>I</td><td>N</td><td>I</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td></td><td></td><td>G</td><td>R</td><td>K</td><td>A</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>T</td><td>I</td><td>B</td><td>E</td><td>R</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>R</td><td>I</td><td>M</td><td>LJ</td><td>A</td><td>N</td><td>I</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </table>	E	T	R	U	Š	Č	A	N	I	B	O	G	O	V	E				S	R	E	D	O	Z	E	M	N	A											V	U	Č	I	C	A									A	L	F	A	B	E	T		L	A	T	I	N	I											G	R	K	A									T	I	B	E	R										R	I	M	LJ	A	N	I							
E	T	R	U	Š	Č	A	N	I																																																																																																													
B	O	G	O	V	E																																																																																																																
S	R	E	D	O	Z	E	M	N	A																																																																																																												
						V	U	Č	I	C	A																																																																																																										
						A	L	F	A	B	E	T																																																																																																									
L	A	T	I	N	I																																																																																																																
		G	R	K	A																																																																																																																
T	I	B	E	R																																																																																																																	
R	I	M	LJ	A	N	I																																																																																																															
Razrađeni problemski zadaci, zadaci za poticanje kritičkog razmišljanja, kreativnosti i/ili istraživački zadaci; ovisno o predmetu i nastavnoj temi	<p>Zadatak za poticanje kritičkog razmišljanja:</p> <p>Učenici će dobiti na nastavnom listiću dva teksta o postanku Rima. Jedan tekst je legenda o Romulu i Remu, a drugom tekstu piše što govori znanost o postanku Rima. Učenici trebaju pročitati i analizirati tekst. Kritički se odnositi prema tekstovima te potom odgovoriti na pitanja.</p> <p><i>Koje su sličnosti između legende o nastanku Rima i povijesne znanosti?</i> <i>Kome više vjerujete, legendi ili znanosti? Zašto?</i> <i>Koji su sve narodi utjecali na razvoj Rima?</i> <i>Što mislite, koje su prednosti, a koja su ograničenja ovih povijesnih izvora?</i></p>																																																																																																																				
DODATNI ELEMENTI¹																																																																																																																					
Poveznice na više odgojno-obrazovnih ishoda različitih predmeta ili očekivanja međupredmetnih tema	<p>osr A.2.3. Razvija osobne potencijale osr A.2.4. Razvija radne navike osr B.2.2. Razvija komunikacijske kompetencije osr B.2.4. Suradnički uči i radi u timu</p> <p>https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_153.html</p> <p>pod A.2.1. Primjenjuje inovativna i kreativna rješenja</p> <p>https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_157.html</p> <p>ku A.2.1. Uz podršku učitelja ili samostalno traži nove informacije iz različitih izvora i uspješno ih primjenjuje pri rješavanju problema.</p>																																																																																																																				

¹ Sastavni elementi prijave koji omogućuju dodanu vrijednost provedbi javnog poziva. Nisu obavezni, ali nose dodatne bodove u skladu s kriterijima procjene Metodičkih preporuka.

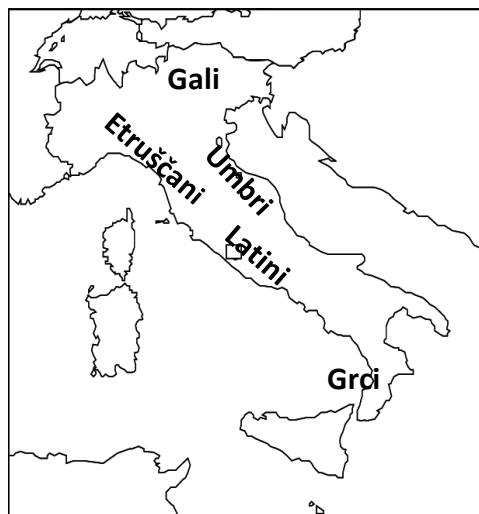

	<p>uku C.2.4. Učenik se koristi ugodnim emocijama i raspoloženjima tako da potiču učenju i kontrolira neugodne emocije i raspoloženja tako da ga ne ometaju u učenju.</p> <p>uku D.2.2. Učenik ostvaruje dobru komunikaciju sa drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_154.html</p> <p>goo B 2.1. Obrazlaže svoje ideje i stajališta važna za odlučivanje poštujući mišljenja drugih. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_10_217.html</p> <p>ikt C 2. 4. Učenik uz pomoć učitelja odgovorno upravlja prikupljenim informacijama. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_150.html</p> <p>Hrvatski jezik OŠ HJ A.5.4. Učenik čita tekst s razumijevanjem, izdvaja ključne riječi i objašnjava značenje teksta u cjelini. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_10_215.html</p> <p>Informatika A.5.1 Učenik pronalazi i vrednuje informacije. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_03_22_436.html</p> <p>Geografija GEO OŠ B.5.1. Učenik analizira prostorne organizacije i procese istraživačkim radom, uporabom geografske karte i IKT-a. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_145.html</p>
Aktivnost u kojima je vidljiva interdisciplinarnost	<p>Hrvatski jezik OŠ HJ A.5.4. Učenik čita tekst s razumijevanjem, izdvaja ključne riječi i objašnjava značenje teksta u cjelini. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_10_215.html</p> <p>Informatika A.5.1 Učenik pronalazi i vrednuje informacije. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_03_22_436.html</p> <p>Geografija GEO OŠ B.5.1. Učenik analizira prostorne organizacije i procese istraživačkim radom, uporabom geografske karte i IKT-a. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_145.html</p>
Aktivnosti koji obuhvaćaju prilagodbe za učenike s teškoćama	Učenici koji rade prema redovnom programu uz prilagodbu mogu na slijepom zemljovidu obojiti Apeninski poluotok kao što je na geografskom zemljovidu. Koristiti bojice te tako uočiti kako zelena boja označava nizine, smeđa brda, a plava more. Tako ujedno učenik može zaključiti i kojim zanimanjima su se bavili stanovnici Apeninskog poluotoka. Uz more su se bavili pomorstvom, u nizinama zemljoradnjom, u brdima vinogradarstvom, stočarstvom.

Ishod ove aktivnosti je da učenik objašnjava smještaj i zanimanja stanovnika Apeninskog poluotoka.

Aktivnosti za motiviranje i rad s darovitim učenicima	Daroviti učenici će dobiti zadatak da istraže koja su sve plemena živjela na Apeninskem poluotoku. Na temelju tog istraživanja neka nacrtaju na A3 papiru Apeninski poluotok i ucrtaju plemena koja su živjela. Pri tome mogu koristiti enciklopedije, školsku knjižnicu ili Internet kako bi pronašli izvor informacija.
---	---

Ishod ove aktivnosti je da učenik navodi plemena koja su živjela na Apeninskem poluotoku.

Upute za kriterijsko vrednovanje kompleksnih i problemskih zadataka i/ili radova esejskoga tipa	
---	--

Projektni zadaci (s jasnim scenarijima, opisima aktivnosti, rezultatima projekta,	
---	--

vremenskim okvirima)			
Poveznice na multimedijске i interaktivne sadržaje			
Prjedlozi vanjskih izvora i literature	<p><i>Multimedijski ili interaktivni sadržaji nisu autorsko djelo autora Metodičke preporuke, ali su dostupni pod Creative Commons licencijom Imenovanje Nekomercijalno Dijeli pod istim uvjetima CC BYNC-SA 4.0.</i></p> <p>Ilustrirana enciklopedija svjetske povijesti za mlade; Marjan tisak, Split, 2008.</p> <p>Hendrik Willem van Loon; Povijest čovječanstva, Mozaik knjiga, Zagreb, 2003.</p>		